

МДАА

**МІНІСТЕРСТВО АГРОПРОМИСЛОВОГО
КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

МІКОЛАЇВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

**ВІСНИК
АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я**

ВИПУСК 1 (6)

Миколаїв - 1999

критеріям оптимізації від можливого її факторів. Визначені оптимальні співвідношення факторів.

Рис. 2, бібліогр. 3.

УДК 621.311.24

ШВИДКІШНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВІТРОКОЛЕСА РОТОРНОГО ТИПУ. Жлобич В.Ф., Орос В.М. Вісник аграрної науки Причорномор'я, 1999 р., вип. 1, с. 140-141.

Представлені та відкалібровані на експериментальним даним являються залежності швидкості обертання вітроколеса роторного типу від швидкості вітру.

Бібліогр. 4.

УДК 631.372.07

ВПЛИВ АВТОМАТИЧНОГО ПРИВОДА ВОДЯНОГО НАСОСА НА МОТОРЕСУРС ДВИГУНА Д-240. Гришачевський М.С., Буха С.К., Коваль С.О. Вісник аграрної науки Причорномор'я, 1999 р., вип. 1, с. 142-144.

Наведені матеріал розглядає питання, які пов'язані з експлуатацією тракторних двигунів в осінньо-зимовий період та стосується покращення теплового режиму роботи двигуна з водним насосом, що автоматично керується.

Рис. 2.

УДК 338.436.33.636.4

ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОГІДРОІМПУЛЬСНИХ (ЕГ) ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТВАРИНИЦТВА. Шкапов О.С., Гур'єва Т.Б., Любівський С.В. Вісник аграрної науки Причорномор'я, 1999 р., вип. 1, с. 144-149.

У статті розглядається питання підвищення економічної ефективності тваринництва шляхом годування тварин масою люцерни обробленої ЕГ способом. Дається порівняльний аналіз ягелів відгодівлі бичків-кастрів обробленої ЕГ способом люцерною і не обробленою, який підтверджує ефективність годівлі тварин люцерною, обробленою ЕГ способом. Є конкретні пропозиції про порядок застосування ЕГ технології для обробки люцерни.

УДК 678.7

МЕХАНІЗМ ЛІТИНГОВОЇ КОРОЗІ НАФТОПРОВОДІВ. Чернов Ю.Ю., Макаренко В.Д., Островський І.Я. Вісник аграрної науки Причорномор'я, 1999 р., вип. 1, с. 149-155.

Досліджено причини і обґрунтовано механізми локальної (пітингової) корозії зварних нафтопроводів, що експлуатуються на розовищах. Встановлено, що локальна корозія трубопроводів з боку внутрішніх повертень труб ініціюється у місцях, сформованих для життєдіяльності і біоенергії мікроорганізмів, зокрема СВБ і ГТБ. Локальна корозія стінки труби супроводжується

наводненням металу наварути зорозкованим відходом, які приводять його до окридування, що полегшує розносовидження тріщин.

УДК 624.072.014

РОЗМЕЖУВАННЯ ОБЛАСТЕЙ ПО РОЗРАХУНКУ МІЦНОСТІ ТА ЖОРСТКОСТІ СТИСНУТО-ЗІГНУТИХ СТЕРЖНІВ З ВРАХУВАННЯМ ДЕФОРМОВАНОЇ СХЕМИ В ОБЛАСТІ ОБМЕЖЕНИХ ПЛАСТИЧНИХ ДЕФОРМАЦІЙ Шевалин В.С., Хмілько І.І. Вісник аграрної науки Причорномор'я, 1999 р., вип. 1, с. 155-158.

Розроблено методику та програму на ПЕОМ для розмежування областей по розрахунку міцності та жорсткості стиснуто-зігнутих стержнів з врахуванням асформованої схеми в області обмеження пластичних деформацій. В результаті розрахунку одержано дані області для стержнів середньої гнучкості і в межах від 30 до 75 для різних схем навантаження.

Рис. 1, бібліогр. 5.

УДК 624.072.014

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЇ СНОЇ РОБОТИ СТАЛЕВИХ СТЕРЖНІВ З ОПТИМАЛЬНИМ ВИБОРОМ НЕПЕРІЗІВ ЗА МЕЖОЮ ПРУЖНОСТІ. Пастушенко С.І., Кузенко Л.М. Вісник аграрної науки Причорномор'я, 1999 р., вип. 1, с. 159-162.

Викладено методику експериментальної дослідження моделей моносталевих двотаврових стержнів в умовах одностового зчепу з повною силою з метою перевірки теоретичних положень методики оптимального підбору перерізу моносталевих стержнів за критерієм обмежених пластичних деформацій. Приведено результати досліджень, які показали, що експериментальні значення деформацій достатньою мірою відповідають характеру їх теоретичних зривах, а також наявність запасу міцності.

Рис. 2, бібліогр. 3.

УДК 624.014.072

ПРИСТОСУВАННЯ МОНОСТАЛЕВИХ СТЕРЖНІВ СИМЕТРИЧНОГО ПЕРЕРІЗУ ПРИ ПОВТОРНО-ЗМІННИХ НАВАНТАЖЕННЯХ В ОБЛАСТІ ОБМЕЖЕНИХ ПЛАСТИЧНИХ ДЕФОРМАЦІЙ. Цепурін О.В. Вісник аграрної науки Причорномор'я, 1999 р., вип. 1, с. 162-165.

В статті розглянуто алгоритм розрахунку перерізу бісталевих стержнів в області обмежених пластичних деформацій при повторній дії навантаження, наведено результати експериментальної перевірки запропонованої методики.

Рис. 2, бібліогр. 1.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

<i>Гречискій В.В.</i> ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ АПК В СУЧАСНИХ УМОВАХ	3
<i>Благодатний В.І., Сатушченко І.В., Каменецьков Г.Т.</i> СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСТВА НА ХЕРСОНЩИНІ	5
<i>Чебан О.О., Ірмищова І.О.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН У ОС ЗАТ «ДОБРЕ ЖИТТЯ»	7
<i>Белая В.С.</i> ДОДАТКОВИЙ ПРОДУКТ І ДОДАТКОВА ВАРТІСТЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	10
<i>Погорелова О.В.</i> ДИНАМІКА МОТИВАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ В УМОВАХ РИНКУ	11
<i>Ткаліч Т.І.</i> СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА СЕЛА В УМОВАХ КРИЗИ	13
<i>Свчук Л.А.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОПТОВОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА НЕОБХІДНІСТЬ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	15
<i>Даченко С.Г., Добруник Т.П., Майгер Н.В.</i> СТАНОВИЩЕ СІРОВИННОЇ БАЗИ М'ЯСНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ І ШЛЯХИ ЇЇ РОЗВИТКУ	18
<i>Костаневич Н.І.</i> ПРОБЛЕМИ РИНКУ ПЛОДОВООВОЧЕВИХ КОНСЕРВІВ	20
<i>Доброзорова О.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РИНКУ ОВОЧІВ ХЕРСОНЩИНИ	23
<i>Калюжна О.В.</i> ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕРНА НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	25
<i>Валленко Л.В.</i> ПЕРШИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ КОМПАНІЙ	27
<i>Мальцев А.Т., Кушнір І.В.</i> ВРАХУВАННЯ ПОГОДНИХ УМОВ ПРИ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ ПОСІВНИХ ПЛОЩ	30
<i>Мельник Б.А.</i> ЗМІЦНЕННЯ КОРМОВОЇ БАЗИ ПТАХОГОСПОДАРСТВА НА ОСНОВІ МОЖГОСПОДАРСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ	33
<i>Машица С.С.</i> ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНИХ ТА ПРИРОДНИХ УМОВ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	35
<i>Савюк І.Б.</i> ВИВЧЕННЯ КОНКУРЕНТІВ, ВИЗНАЧЕННЯ ФОРМ І РІВНЯ КОНКУРЕНЦІЇ – ОДИН ІЗ ЕКОНОМІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ	37
<i>Норд Г.Л.</i> КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ	38
<i>Муляр В.П.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРАЦІ В АГРАРНІЙ СФЕРІ МИКОЛАЇВЩИНИ	40
<i>Жарук І.А.</i> ПРО ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ВІНОГРАДНО-ВИНОВОДНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ	45
<i>Гаркуша О.М.</i> ПОГЛИБЛЕННЯ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ГОСПОДАРСТВ ТА АГРОПРОМИСЛОВА ІНТЕГРАЦІЯ – НАЙВАЖЛИВІШІ РЕЗЕРВИ ПІДЬОМУ ВІНОГРАДАРСТВА	47
<i>Гончаренко І. В.</i> МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ РІВНЯ ВИКОРИСТАННЯ МАШИННО-ТРАКТОРНОГО ПАРКУ	51
<i>Деліарь Л.І.</i> ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УСУНЕННЯ ЗБИТКОВОСТІ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА	52
<i>Тихонова Т.Ф.</i> РИНКОВИЙ РОЗРАХУНОК У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	54
<i>Мухін О.М.</i> ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ В ПРОГРАМНО-ТЕХНІЧНІ КОМПЛЕКСИ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	57
<i>Криленко В.І.</i> ПРО ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВИХ МЕХАНІЗМІВ У АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	61
<i>Іваханов Ш.М., Андріанова І.К.</i> ПРО МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРІЇ СТОХАСТИЧНОГО ДУАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ ДЕЯКИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗАВДАНЬ	63

<i>Назарова Л.В.</i> СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ М'ЯСНОГО СКОТАРСТВА	61
<i>Бєлякє В.О.</i> ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	69
<i>Душєнєко Д.М.</i> РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ПІДСИСТЕМИ ВИРОБНИЧИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ СУСПІЛЬНОГО СЕКТОРУ У ФОРМУВАННІ РИНКОВО-ОРІЄНТОВАНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	73
<i>Іваненко Г.М., Іваненко Т.Я.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗЕРКОВИРОБНИЦТВА НА МИКОЛАЇВЩИНІ	76

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

<i>Валєко Д.Д., Мирониченко М.Є.</i> АГРОТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ ВИРОЩУВАННЯ ЯРОЇ ПШЕВІД В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ	78
<i>Грабак П.Х.</i> ЯК ОБРОБИТИ ЕРОДОВАНІ ГРУНТИ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ	80
<i>Гончаров О.В.</i> ЖИТТЄСПРОМОЖНІСТЬ ЖІНОЧИХ СУЦІВІТЬ ПІБРЕДНИХ ЛІЩІЙ КУКУРДЗИ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ЇХ ВІКУ	82
<i>Гіря Л.М.</i> ДІЯ ОРГАНІЧНИХ КАТІОНІВ НА РЕАКЦІЮ ВІДНОВЛЕННЯ ПОДАТ-АМІОНУ	85
<i>Муляр М.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТІХ ТЕХНОЛОГІЙ	87
<i>Самарчук О.В.</i> АНАЛІЗ ВПЛИВУ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ГРЕЧКИ ПІДРОТЕРМІЧНИХ УМОВ ВИРІЩУВАННЯ, СПОСОБУ ПОСТВУ, НОРМИ ВІСІВУ ТА СТРОКУ ЗБИРАННЯ	89
<i>Хмиш Д.П.</i> ВПЛИВ ЗРОШЕННЯ ДОЩУВАЛЬНИМИ МАШИНАМИ «ФРЕГАТ» НА МІКРОРАТИВНИЙ СТАН ЗЕМЕЛЬ В УМОВАХ ВАЖКИХ ГРУНТІВ	92
<i>Шкрудь Р.І., Байдюк В.І., Півень М.Б.</i> ОБРОБОТОК ГРУНТУ В МІЖРЯДДЯ СОЛЯШІВКА	94
<i>Самойленко М.О.</i> ВИРОЩУВАННЯ СУНИЦІ В МАЛОГАБАРИТНИХ ПІЛПКОНИХ ТУНЕЛЯХ	96
<i>Литвиненко М.А., Ванін В.А.</i> ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ГЕТЕРОГЕННОСТІ У ПАСІННЯ СОРТІВ ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ ПШЕВІЦІ ОДЕРЖАНОГО РІЗНИМИ МЕТОДАМИ ДОБОРУ	99
<i>Попова М.М., Шевченко Л.М., Хоненко Л.Г.</i> УРОЖАЙНІСТЬ ОЗИМИХ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР ЗАЛЕЖІВ ВІД ПОПЕРЕДВІВКІВ ТА ПОГОДЛИХ УМОВ	102
<i>Нежжукенко Т.І.</i> ДИНАМІКА СУКУПНОСТІ КІЛЬКІСНИХ ОЗНАК В СЕЛЕКЦІЇ ОВЕНЦЬ ЗА ПОВНІЯЮЮ ПРОДУКТИВНІСТЮ	105
<i>Пешук Л.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ СЕЛЕКЦІЙНО-ПЛЕМІННОЇ РОБОТИ ПРИ СТВОРЕННІ ЖИРНОМ'ЯСНОГО ТИПУ ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ХУДЬБИ	107
<i>Гиль М.І.</i> ДИСКРЕТНІСТЬ ГЕНЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ПОРОДИ РІДИХ ЛІЩІЙ	109
<i>Микитас Р.С.</i> МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ ВІМЕНІ КОРІВ РІЗНИХ ПЛІОТИПІВ	112
<i>Назаренко І.В.</i> АКТИВНІСТЬ ФЕРМЕНТІВ СИВОРОТКИ КРОВІ ПІДЛІВКІВ РІЗНИХ ПЛІОТИПІВ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПОКАЗНИКАМИ ЖИВОЇ МАСНІ	114
<i>Даниленко Г.К., Іванова О.В.</i> ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ ОВЕЦЬ АСКАПІЙСЬКОЇ ТОВОРУНОЇ ПОРОДИ	116
<i>Данильчук Г.А.</i> ВПЛИВ СТРОКІВ ЗАРІВІЛЕННЯ НА ЯКІСТЬ ЦІЛОТІРОК: ТОВІСТОСІБКА ТА РІПРОДУКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАЛЬНИХ СТАВІЙ	118
<i>Ванецько О.І.</i> ВИКОРИСТАННЯ ГЕНОФОНДУ СВІТОВИХ ПОРИД ДЛЯ УДІДСКОНАЛЕННЯ ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ПОРОДИ	120
<i>Пилипенко Ю.В.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВІПРОВАДЖЕННЯ РЕСУРСОВЕРЖАЮЧОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ РІВИ У МАЛИХ ВОДОСХОБІЩАХ	124

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

Петелько К.П., Пастушенко С.І., Галымідін О.А. ДОСЛІДЖЕННЯ МІВІДКТИХ ПЛАСТИВІСТЕЙ НАСІВНЯ БАШПАЙНИХ КУЛЬТУР	127
Галымідін О.В., Шамітов Н.О. ШЛЯХИ ІДЕОКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАВАННЯ ДЛЯ ОТРИМАННЯ НАСІВНЯ ОЖИВЛИВИХ КУЛЬТУР	151
Гребенюк Г.І., Кузнецов Д.В., Бондаренко О.В. АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КУКУРУДЮ ВАГАЛЬНИХ МАЙВІН НА ЗЕРНО	135
Жлобін В.Ф. Опис КМ ШВИДКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВІПРОКОЛЕГА РОТІРНОГО ТИПУ	140
Грипачевський М.С., Буца С. К., Коваль С.О. ВПЛИВ АВТОМАТИЧНОГО ПРИКЮДА ВОДЯНОГО НАСОСА НА МОТОРЕСУРС ДВИГУНА Д240	142
Шкатов О.С., Гур'єва Т.Б., Любичевський С.В. ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОПРОМІТІЛЬНИХ (ЕП) ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТВАРИВВІДТВА	144
Чернов В.Ю., Махаренко В.Д., Островський І.Я. МЕХАНІЗМ ПІПІНГОВОЇ КОРОЗИ НА ВОДОПРОВОДІВ	149
Шебанін В.С., Хилько І.І. РОЗМЕЖУВАННЯ ОБЛАСТЕЙ ПО РОЗРАХУНКУ МІВНОСТІ ТА ЖОРСТКОСТІ СТИСНУТО-ЗГІНУТИХ СТЕРЖНІВ З ВРАХУВАННЯМ ДЕФОРМАЦІОНОЇ СХЕМИ В ОБЛАСТІ ОБМЕЖЕНИХ ПЛАСТИЧНИХ ДІФОРМАЦІЙ	158
Пастушенко С.І., Кузнецов Д.М. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЙСНОЇ РОБОТИ МОНОСТАЛЕВИХ СТЕРЖНІВ З ОПТИМАЛЬНИМ ВИБОРОМ ПЕРЕРІЗІВ ЗА МЕЖОЮ ПРУЖНОСТІ ...	159
Цетурін О.В. ПРИСТОСУВАННЯ МОНОСТАЛЕВИХ СТЕРЖНІВ СИМЕТРИЧНОГО ПЕРЕРІЗУ ПРИ ПОВТОРНО - ІМПІВНИХ НАВАНТАЖЕННЯХ В ОБЛАСТІ ОБМЕЖЕНИХ ПЛАСТИЧНИХ ДЕФОРМАЦІЙ	163
РЕФЕРАТИ	166

маток від осіменіння в першу виявлену охоту і становить в середньому 69,1%. Відсоток фактичного виходу ягнят від піддослідних маток коливався в межах від 138% до 166%, а в середньому становив 152,1%.

Ягнята народжувалися добре розвинутими з живою масою в середньому 33,3 кг, причому жила маса бараничків суттєво не відрізнялась від живої маси ярокоч. Відсоток збереження ягнят коливався в межах від 98,7% до 88,9%. Найбільш перспективними для подальшого використання виявились плідники № 1334 лінії 0058, № 951 лінії 169 та № 023 лінії 224. В них найвищі показники запліднюваності. Слід звернути увагу також і на баранив № 2285 лінії 0517 та № 2374 тієї ж лінії – народжені від них ягнята мали найбільшу живу масу при народженні та при відлученні. В цих виробничих ягнятках показники збереження ягнят до відлучення.

Одержані дані можуть бути корисними при подальшій оцінці племінних якостей тварин заводу.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Давиденко В. М. Биотехнологические факторы интенсивной одитерности овец. - К.: Аграрна наука, 1998. - 250 с. [2] Иванов М. Ф. Курс одитерства // М. - Ленинград Гос. издат. вышшешей и советской литературы, 1934. - 421 с. [3] Казаков В. М. Лучшее время осеменения овец // Сельское хозяйство России. - 1965. - №9. - с. 42-44. [4] Лопырин А. И. Увеличение многоплодия сельскохозяйственных животных. - М. Сельхозиздат, 1940. - 47 с. [5] Миловаков В. К. Оплодотворение, живешность и пол сельскохозяйственных животных // Журнал общей биологии, том XIII. - 1952. - №2. - с. 43-47.

УДК 639.311

ВПЛИВ СТРОКІВ ЗАРИБЛЕННЯ НА ЯКІСТЬ ЦЬОГОРІЧОК ТОВСТОЛОБИКА ТА РИБОПРОДУКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАЛЬНИХ СТАВІВ.

Данильчук Г. А.

Проблема якості рибиосадкового матеріалу протягом тривалого часу залишається актуальною в сучасному рибицтві. Ця тривалість зумовлена тим, що абсолютна більшість рибиогосподарських підприємств вирощує або користується рибиосадковим матеріалом коропи та рослиноїдних риб, які не відповідають стандарту, що є однією з головних вад рибицтва, яке базується на традиційних рибоводних ставках, садках, лотках, басейнах. В умовах ведення рибицтва в таких господарствах є реальні можливості оперативно впливати на динаміку збільшення біомаси коропи і рослиноїдних риб, що дає змогу отримувати прогнозовані результати. Проте, сучасна спеціалізована література свідчить про те, що якість рибиосадкового матеріалу в значній мірі є передумовою досягнення прогнозованих параметрів рибицтва. В цьому зв'язку накопичено великий досвід, який підтверджує жорстку залежність між середньою масою товарної продукції, що безперечно впливає на рибиопродуктивність та організаційно-економічні показники, які характеризують ефективність технології вирощування.

Все вищевикладене повною мірою може бути віднесено до рибицтва, яке базується на континентальних водоймах різного походження та цільового призначення. В першу чергу, це пов'язано з тим, що гідробіологічний режим цих водойм залежить від ряду факторів, в останню чергу, задоволення потреби рибицтва. Ці водойми практично ніколи не залишаються без води, їх тотальний обсяг не є можливим. Тому, порівнюючи їх з традиційними рибоводними ставками, необхідно мати на увазі, що проведення оплодотворення риби, ми масово справу не з виходом риби, а з рибиопромишловим поверненням, що залежить не тільки від біологічної важливості, а і від ефективності або

інтенсивності промислу. Немоżliвність повного скидання води та щорічного вилучу риби призводить до того, що продовжується процес накопичення в малих водосховищах старших вікових груп корона, рослинної риби а також хижаків. Існуючі літературні джерела свідчать про те, що показники промислового повернення закономірно зростають по мірі того, як збільшується середня маса рибносадового матеріалу, що виключно важливо для рибничих господарств, які базуються на озерах та водосховищах.

Аналізуючи практичну діяльність ВАТ "Миколаївське державне сільськогосподарське рибоводне підприємство", яке вирощує товарну рибу на малих водосховищах, пов'язаних з іригаційними системами області, ми прийшли до висновку, що є певний зв'язок між показниками рибопродуктивності та якістю рибносадового матеріалу.

В зв'язку з цим нами були виконані спеціальні дослідження, основною метою яких було одержання крупних цьогорічок і, в першу чергу, це відноситься до товстолобика, який в сучасних умовах є основним об'єктом пасовищної аквакультури. Згідно сучасної точки зору, середня маса рибносадового матеріалу в якості стандарту прийнята 25-30 г. Бажаючи з'ясувати причини отримати рибносадовий матеріал підвищеної маси, ми вивчали вплив строків зариблення ставів на рибопродуктивність та середню масу цьогорічок товстолобика. При цьому, в якості концепції при інших однакових факторах вважали, що тривалість вегетаційного періоду в ранньому онтогенеті повинна вплинути на середню масу та рибопродуктивність вирощувальних ставів. Для одержання об'єктивної інформації з цього питання були закладені спеціальні досліді, де зариблення вирощувальних ставів здійснювалося в різні строки, що зумовлявало, з одного боку, різний термін вегетації, а з другого - різномасовість матеріалу, який використовувався для зариблення вирощувальних ставів.

Для вирішення цієї задачі було використано три вирощувальних става, площа яких коливалась від 15 до 19 гектарів. При цьому щільність посадки в дослідних ставах була досить близькою, що характерно взагалі і відносно окремих компонентів полікультури (табл.1).

Таблиця 1

Вплив строків зариблення на якість цьогорічок товстолобика та рибопродуктивність вирощувальних ставів.

Строк зариблення	Вид риби	Посаджено		Вилучено		Вихід, %	Рибопродукція, кг/га
		тис.шт/га	середня маса, г	тис.шт/га	середня маса, г		
РАНИЙ	Кароп	27,8	0,30	17,8	11,5	66,00	211
	Товстолобик	11,1	0,27	4,7	56,0	42,00	263
	Всього	38,9	-	22,5	-	-	474
СЕРЕДНЬ	Кароп	28,5	0,50	19,0	19,0	74,51	361
	Товстолобик	9,0	0,30	8,0	43,0	81,89	344
	Всього	37,5	-	27,0	-	-	705
ПІЗНЬ	Кароп	27,3	0,50	16,0	10,5	58,54	252
	Товстолобик	10,7	0,50	7,3	33,0	68,75	241
	Всього	38,0	-	23,3	-	-	493

Порівнюючи вплив строків зариблення на якість товстолоба, можна констатувати, що в межах вибраних щільностей посадки суттєву перевагу мали цьогорічки ранніх строків зариблення. Відставали від них товстолобик середніх строків зариблення, а

найгірші показники за масою мали товстолобика пізніх строків зариблення, але в кожному варіанті (особливо в першому та другому) середня маса була значно вища стандарту. При цьому, оцінюючи показники рибопродуктивності, що пов'язано не тільки зі штучною масою, а й з виходом цьогорічок товстолобика, бачимо, що кращі показники, характерні для середніх строків зариблення, що на нашу думку пов'язано не стільки з тривалістю вегетації, а й з більшим виходом, що зумовлено оптимізацією термічного режиму в цей період.

Оцінюючи результати виконаних досліджень, можна впевнено стверджувати, що при використанні середніх строків зариблення є реальна можливість одержувати цьогорічок товстолобика високої якості, що пов'язується з достатньо високими показниками виходу при задовільній величині рибопродукції.

В зв'язку з тим, що вирощування рибосадкового матеріалу здійснювалось практично за принципом пасовищної аквакультури, отримані результати доцільно розглядати в якості попередніх. Нарощуючи, а це доцільно відносно рибосадкового матеріалу, заходи інтенсифікації можна значно підвищити рибопродуктивність ставів по товстолобнику і суттєво покращити кількісні та якісні показники по вирощуванню цьогорічок коропа в полікультурі з товстолобиком.

В загальному циклі отримання життєстійкого матеріалу цьогорічок коропа та товстолобика порід з рідом відомих факторів суттєве значення мають строки зариблення. Оптимізація послідовності строків зариблення з структурою полікультури вирощувальних ставів та способів їх зариблення може стати об'єктивною передумовою створення технології виробництва крупного рибосадкового матеріалу, адаптованого до пасовищної аквакультури малих водосховищ.

УДК 636.22/28:082

ВИКОРИСТАННЯ ГЕНОФОНДУ СВІТОВИХ ПОРІД ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ПОРОДИ

Ващенко О.І.

Червона степова порода – одна з найчисельніших в Україні. Тривале розведення її в кліматичних і кормових умовах південних областей України зумовлює високі адаптивні якості. В даний час порода потребує поліпшення продуктивних та технологічних якостей. Одним з методів її удосконалення є використання світового генофонду кращих молочних порід, який закладений в основу роботи виведення нової червоної молочної худоби і піддається багату- та жирномолочністю.

Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція є одним з бачових господарств по виведенню нової червоної молочної породи. На першому етапі проводилося схрещування з плідниками англеської та червоної датської порід на молочному поголів'ї червоної степової худоби, і сучасне стадо представлено помісями різної кровності червона степова х англеська, червона степова х червона датська. Також є тварини, яких вважають чистопородними червоною степовими (мзкз), 1/16, 3/16 і т.д. крові англєрів та червоних датських), та трипородні комбінації і також частина стада представлена помісями різної кровності з голштинською породою; на чистопородному поголів'ї червоної степової худоби та помісях різної кровності за англєрами та червоною датською використовувались бугаї чорно-рябї голштинської породи. Взагалі стадо генетично дуже різноманітне. Слід зауважити, що умови утримання худоби на початку 90-х років були значно кращі, ніж зараз. Забезпечення кормами с-господарств в господарстві

складало за останні три роки в середньому 37,5 ц.к.о. на корову на рік.

На основі племінного обліку проведено порівняння показників молочної продуктивності, якості молока між тваринами чистопородної червоної степової, помісями 1/2 та 3/4 за голцінськими та англерами та генетичним потенціалом їх предків (табл. 1).

Таблиця 1

Генетичний потенціал материнських предків

Показники	Породність				
	1/1	1/2 голц.	3/4 голц.	1/2 англ.	3/4 англ.
Надій, кг (дів.)	5010±172	5451±138	5307±126	4409±172	4492±138
С _в	19,6	15,4	14,4	21,4	16,8
Жир, % (дів.)	3,78±0,05	3,76±0,04	3,67±0,04	4,13±0,06	4,15±0,07
С _ж	8,1	6,0	6,6	7,5	8,8
Жир, кг (дів.)	190,1±6,01	205,0±4,78	194,8±4,77	182,1±6,76	186,4±5,25
С _ж	18,1	13,9	14,6	19,8	15,1

Генетичний потенціал розраховувався за формулою:

$$III = \frac{2 \cdot M + MM + MB}{4}$$

- де *M* – показник матері,
MM – показник матері матері,
MB – показник матері батьків.

Згідно даних таблиці, генетичний потенціал за надосм та кількістю молочного жиру в порівнянні з чистопородними тваринами найвищий у голцінських помісей (перевага на 352 кг молока та 10 кг молочного жиру) при дещо нижчому вмісті жиру в молоці (на 0,063% менше). Потенціал же у англеризованих тварин значно вищий за вмістом жиру в молоці (на 0,36%) при зниженому надосі та кількості молочного жиру (на 579 кг та 5,8 кг). Таким чином, генетичний потенціал тварин усіх груп досить високий і при відповідній взаємодії "генотип × середовище" продуктивність дочок повинна перевищувати фенотиповий прояв їх розвитку у матері.

Для аналізу власної продуктивності використовувалися дані за 305 днів першої, другої та крайньої лактації (табл. 2). Друга лактація бралася з причини, що більша частина юрків в сталі не старша другої лактації.

Різниця та ступінь її вірогідності між тваринами різної породності наведена в таблиці 3.

Згідно даним таблиці 2 та 3 слід зазначити, що перше покоління голцінізованої худоби перевищує тварин червоної степової породи за надосм та кількістю молочного жиру (середній показник переваги за надосм та всі лактації склав 354 кг молока при $P < 0,99$ та за молочним жиром 9,3 кг при $P < 0,95$). В той же час спостерігається нижчий вміст жиру в молоці у голцінізованих помісей ($P < 0,95$). Стосовно англеризованих тварин той же генетичний потенціал спостерігається підвищення величини всіх показників у помісей (в середньому 291 кг молока при $P < 0,95$, 0,23% жиру при $P > 0,99$, 16,7 кг молочного жиру при $P > 0,95$). Але цей факт є цілком природний, адже при схрещуванні виявляється ефект гетерозису і, більше того, у 1/1 він найбільший.